

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravištvostva sta na mestnem trgu št. 10.

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši.

Dasi tudi je naloga, liturgijo na koru vpeljati in izvrševati, težavna, vendar se povsod posreči, kjer se premišljeno prične in ako ljubezen do liturgije potrebno prožnost daje. Najboljši dokaz temu je skušnija; in kdor tega ne verjame, naj prebere (poleg mnogih dopisov v vseh letnikih „C. Gl.-a“) vsaj ona dva v današnjem listu iz Rudnika in Hrenovic. Tu menda smemo opomniti, da mašnik mora želeti in zahtevati, da se liturgični spevi pravilno in popolnem predavajo, ker to spada k službi popolnega mašnika-darovalca. Liturgično petje na koru pa zahteva tudi že zaradi samega sebe neke dopolnitve, namreč razumevanja teksta ne samo od strani pevskega zbora, ampak tudi od strani ljudstva. Ne štejte ljudstvu v zlo, ako je morda tu pa tam, kakor radi pravite, med popevanjem celega *Credo* „nevoljno“, ker mu manjka razumljenja. Marveč učite ga razen petja tudi besede razumevati in po tej poti enakomerno hodite, da bode ljudem mogoče z mašnikom in pevci moliti: na tak način bode preustroj službe božje celo v najzadnji selski cerkvi mogoč brez vsega njerganja.

Kako da se do razumevanja pot napravi, je baje znano, t. j. po keršanskih naukih, pridigah in liturgičnih katehezah v ljudski šoli. Kako lahko in plodovito bi bilo pridigarstvo, ako bi zopet pri liturgiji v službo stopilo, in bi potem zopet nastalo ono razmerje, v katerem besede govornika in beseda pevčeva z združenimi močmi na človeško srce vplivate. V katehezah ljudske šole pa naj se položi temelj in naj bi se nespremenljive pevske molitve poleg katehizma učile na pamet. Pripravne liturgične priročne knjige nam še manjka in na vprašanje, kaj naj bi se vse vanjo sprejelo, odgovor ni lahek. V „C. Gl.-u“ se je že marsikaj o liturgiji pisalo, tudi so se že nekatere stalne pevske molitve n. pr. *Gloria*, *Credo* i. dr. razjasnjevala; z letom 1884. pa jéle so se za vsaki mesec posebej tiskati „spremenljive pevske molitve pri sv. maši po direktoriji ljubljanske škofije“ sè slovenskim prevodom. Onim bralcem, ki so „*bonae voluntatis*“, bilo je to všeč in prejeli smo od nekaterih strani (in to od merodajnih) spodbudek, da pričeto delo nadaljujemo; od druge strani t. j. od one, katera liturgični službi vedno ugovarjajo, češ da je pevcem in ljudstvu nerazumljiva in katera je ravno najbolj dala povod

„spremenljivim pevskim molitvam“ v C. Gl.-u, — od te strani smo čuli očitjanje, da so nepotrebne. Nam pa se dozdevajo prav potrebne iz začetkom tega članka navedenih vzrokov; zato jih hočemo tudi nadaljevati in zraven tega še iz istih vzrokov z današnjim listom pričeti nauk o pomenu „spremenljivih pevskih molitev pri sv. maši“, kakor so: *introitus*, *graduale*, *offertorium* in *communio*.

1. *Introitus*.

Če je molitev pod stopnicami le bolj zasebna pripravljavna molitev mašnikova, smemo *introitus* smatrati oficijalno uvodno molitev k sv. maši, ki jo po postavi mora mašnik moliti, pevski zbor pa peti.**) *Introitus* sestoji iz treh kratkih delov: 1) iz antiphone, katera je večjidel iz sv. pisma stare zaveze povzeta in se o velikonočnem času konča z dva- do trikratnem alleluja; 2) iz psalmove vrstice; 3) iz hvalnice *Gloria Patri* . . .

Zvala se je sprvega ta molitev *antiphona ad introitum*, kar bi se slovensko reklo vzajemna pesen pri prihodu (mašnikovem k altarju). Med tem, ko se je namreč mašnik v žagradu za sv. mašo pripravjal in je potem k altarju korakal, peli so pevci razdeljeni v dva zbora vzajemno (*antiphonatum*) en ali več psalmov, dokler nij mašnik znamenje dal, da naj se *Gloria Patri* . . . peti začne.**)

Gotovo se nekaterim dozdeva, da je bil *introitus* v začetku s prenašanjem presv. Rešnjega Telesa v zvezi, katero se je za 4. veka in še pozneje v zidni dolblini in v nekaterih cerkvah tudi v žagradu shranjevalo; pri tem prenašanji se je prepevalo, kakor omenja galikanska liturgija: „Kadar se zdaj telo Kristovo altarju bliža, naj Cerkev vzvišana in čudežna dela Kristova z duhovnimi glasovi ter sladkimi melodijami prepeva, ne pa z glasom trombe.***)

Današnji red, mašo z *introitom* (ki se pa zdaj le v skrajšani obliki nahaja) pričenjati, se pripisuje sv. papežu Celestinu I. (423—432); poprej se je začenjala sè sv. berili, kakor se še dandanes v maši velike in binkoštné sobote nahaja; in prav zato tudi te dve maši *introita* nimate.

Vse maše nedelj in praznikov Gospodovih imajo lastne in različne *introite*; v mašah *de communi Sanctorum* pa se često enako glasé. Bi se li smel *introitus* z orglanjem nadomestiti, nam ni znan noben dekret; znan pa je dekret S. R. C. 11. sept. 1847., kateri zahteva, da „*usus, quod in Missis cum cantu praetermittatur cantus introitus . . . , tollatur*. Dekret od l. 1753. pa veli, da se *introitus* ne smé prej začeti peti, dokler mašnik do stopnic pri altarji ne pride.****)

Splošna tradicijonalna navada je, da se *Introitus* koralno in vzajemno poje; zato naj bi se *Graduale Romanum* na nobenem pevskem koru ne pogrešal.

(Dalje prih.)

*) Gl. F. J. Battlogg, Die liturgischen Gesangsgebete beim Hochamte str. 1 i. d.

**) Gl. Kössing, lit. Erklärung der Messe, str. 235.

***) Prim. Dr. Andr. Schmid „Der christliche Altar“, str. 106.

****) Manuale decretorum S. R. C. p. 181. (Manz 1873)

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši

ob nedeljah in zapovedanih praznikih l. 1886 (po direktoriji ljubljanske škofije).

(Dalje.)

4. julija. *Dom. III. p. Pent.* Presv. Rešnje krvi G. N. J. Kr. (*Pretiosiss. Sanguinis D. N. J. Chr.*), dup. 2. cl.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 57.

11. julija. *Dom. IV. p. Pent.* Sv. Pij I., papež in mučenec (*S. Pii I. Pp. M.*), dup.

Missä „Statuit“.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 11.

18. julija. *Dom. V. p. Pent.* Sv. Janez Gvalbert, opat spozn. (*S. Joannis Gualb. Abb. C.*), dup.

Missä „Os justi“ (II. loco).

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 13.

25. julija. *Dom. VI. p. Pent.* Sv. Jakob, apostol (*S. Jacobi Ap.*), dup. 2. cl.

Introitus: „*Mihi autem nimis honorati sunt*“, glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 67.

Graduale.

Constitues eos principes super omnem terram: memores erunt nominis tui Domine. V. Pro patribus tuis nati sunt tibi filii, propterea populi confitebuntur tibi. Allel. allel. V. Ego vos elegi de mundo, ut eatis, et fructum afferatis, et fructus vester maneat. Alleluja.

Postavil jih bodeš poglavarje nad vso zemljo: spominjali se bodo imena tvojega, o Gospod. V. Namesto očetov tvojih so ti rojeni sinovi: zato te bodo národi hvalili. Allel. allel. V. Jaz sem vas izbral od sveta, da pojedete in sad donášate, in da vaš sad ostane. Alleluja.

Offertorium.

In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terrae verba eorum.

Po vsej zemlji je šel njihov glas, in do konca sveta njihove besede.

Communio: „*Vos, qui secuti estis me*“ glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 67.

1. avgusta. *Dom. VII. p. Pent.* Sv. Peter v vezéh (*S. Petri ad Vincula*), dup. maj.

Introitus: „*Nunc scio vere*“ glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 51.

Graduale.

„*Constitues eos principes*“ . . . (glej zgoraj, str. 51) do Alleluja, alleluja; potem *V. Solve, jubente Deo, terrarum, Petre, catenas: qui facis ut pateant coelstia regna beatis. Alleluja.*

Odkleni, Peter, na povelje božje zemeljske verige: ki storiš, da se blaženim odpró nebeška kraljestva. Alleluja.

Offertorium: „*Constitues eos principes*“ glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 51.

Communio: „*Tu es Petrus*“ glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 51.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Rudnik, 21. junija 1886. — G. vr.! Naj zopet kaj sporočim v Vaš cenjeni list, da bo vsaj za en dopis bogatejši, ker v koš jih ne mečete, kakor si bodi po Vaši lastni izjavi v zadnjem listu.

Ker Vam letos še nič nisem sporočil o našem pevskem zboru, naj tu vse povzamem, kar se je v tekočem cerkvenem letu pri nas pelo.

I. Staro: a) *maše*: Schweitzer-jeva in hon. ss. *Inf.*; Singenberger-jeva in hon. s. *Aloysii*; Förster-jevo in hon. s. *Caeciliae*, vsako po 3—4krat. Molitor-jevo in hon. *Fidelis a Sigm.* smo dejali *ad acta* hrepeneč po boljših skladbah.

b) za *Introitus*: Po recitovanem *introitu* različne *Gloria Patri* koralno s spremljevanjem po Försterjevem harm.

c) *Graduale*: *Benedicta es tu* po Rampis-u J. T.; *Tecum principium*, *Viderunt*, *Sederunt princ.*, *Omnes de Saba*, *Suscipimus* po A. Förster-jevem nap. v „Cerkv. Gl.“ IV. str. 47., na številke po sledeči šabloni tekst primerno razdeljen:

Moderato.

S.	p.	1 —	2 —	3 —	3 — 4 3	2 . 1 .	
A.	5 —	7 —	1 —	1 — 2 1	7 . 5 .		
T.	3 —	5 —	5 —	5 — 5 5	5 4 3 .		
B.	1 —	5 —	1 —	1 — 7 1	5 . 1 .		

S.	mf.	2 —	2 —	2 —	2 1 7	6 . 5 .	
A.	7 —	6 —	6 —	5 4 5	5 4 5 .		
T.	5 —	4 —	4 —	5 2 2	2 . 1 7 .		
B.	5 —	2 —	2 —	1 7 6 5	2 2 5 .		

Piu mosso.

S.	f.	1 1 2 .	3 . 4 3	2 . . .	1 . . .	p. 7 —	7 —	1 —	2 —	
A.	1 1 7 6	5 . 7 1	1 . 7 .	5 . . .	5 —	5 —	6 —	7 —		
T.	1 3 5 4	3 . 5 5	5 . . 4	. 3 2 3 .	2 —	3 —	3 —	5 —		
B.	1 6 5 6 7	1 . 2 3 4	5 . 5 .	1 . . .	5 —	3 —	6 —	5 —		

A-llu - ja, alle - lu - - ja. Alleluja ut supra.

2 3 4 3	2 . . 0	
7 1 2 1	. 6 7 7 0	
5 5 5 5	5 . . 0	
4 3 7 1	5 . . 0	

d) *Sequentia*: *Veni sancte Spiritus* iz J. Mohr-ovo *Cantate*.

e) *Offertorium*: *Laetentur coeli* Witt-ov; *Tui sunt coeli* Witt-ov.

f) *Hymni et Motetta*: *Sacris solemniis*, *Verbum supernum*, *Aeterne Rex*, A. Leitner-jevi; *O salutaris hostia* ? iz „Cerkv. Gl.“ III. št. 2., *Popule meus* Vittoria-jev, *Vexilla regis* Sattner-jev;

g) *Pri kropljenju*: *Asperges me* 2 Försterjeva, *Vidi aquam* Witt-ov in Ett-ov;

h) *Pange lingua* — *Tantum ergo*: vse iz „Cecilije“.

i) *Slovenske* pri tihih mašah: skoraj vse iz „Cecilije“.

II. Novo: a) *maše*: 1. Stehle-jeva in hon. B. M. V. 1krat; 2 koralno in *festis solemnibus* 2krat; 3. koralno *Credo III.*

b) *Introitus*: Za praznik sv. Jožefa, Marijnega oznanenja, za Vel. četrtek, Velikonočno nedeljo in ponedeljek *unisono v falso bordone* (Jakelj); psalm in *Gloria Patri* koralno z orglami spremljevano.

Os justi (za praznik sv. Paschala Bajl. IV. ned. po Vel. n., pri nas obletnica cerkv. posv.), za Vnebohod, Bink. ned. in pon., sv. R. Telo ves koralni brez spremljevanja, in tako hočemo odslej koral peti, ker je tako bolj vzorno in se deklamacija lepše izraža.

c) *Graduate* in *Tractus*: Za praznik sv. Jožefa in Marijnega oznanenja po sledečem Witt-ovem *falso bordone*, ki se lahko rabi tudi za druge *Grad.* in *Tract.*, če se tekst primerno razdeli:

	<i>Grad.</i>	<i>p.</i>	\ll	\gg	\ll	<i>f</i>	\gg	<i>Tract.</i>	\ll	\gg	\ll	\gg	\ll	\gg				
A=2 S.	1	—	1	—	2	—	3	—	p. 1	—	1	—	2	—	1	—	2	—
A.	5	—	6	—	7	—	1	—	5	—	6	—	6	—	6	—	6	—
T.	3	—	3	—	5	—	5	—	3	—	4	—	4	—	3	—	4	—
B.	1	—	6	—	5	—	1	—	1	—	4	—	2	—	6	—	2	—

3	—	—	4	3	2	1	7	1	76	7	7	1	...
5	—	—	6	6	6	5	4	5	5	3	
1	—	—	1	1	4	3	2	1	2	2	1	...	
1	—	—	4	4	4	5	6	5	5	1	

Za Veliki četrtek po nekem drugem Witt-ovem *falso bord.*

Za Veliki petek *Tractus, Domine*, Witt-ov.

Za Veliko soboto *Confitemini* in *Laudate* Witt-ov.

Za Velikonočno nedeljo in ponedeljek Witt-ov.

Za praznik sv. R. T. po A. Förster-jevem *falso bord.* (glej l. c.).

d) *Sequentia* in *Alleluja*: *Sequentia Victimae* koralno menjeva se z recitovanjem; *Lauda Sion* ravno tako.

Alleluja: za vse slučaje po sledečem Witt-ovem nap. in *fals. bord.*:

A=2 S.	1	1	4	4	32	3	2	2	3	2				
A.	5	5	6	5	6	5	6	5	7	6	1	7		
T.	3	3	3	4	1	1	1	1	2	4	5	5		
B.	1	1	4	1	4	1	41	64	1	1	5	2	1	5

Alle - lu-ja, alle - lu - - - ja. V... | ... | ... | ... |

	<i>attacca.</i>				<i>rit.</i>	I. ma.	H. da.			
S.	3	3	3	33	2	1	76	7	7	
A.	1	1	7	17	6	5	5	5	5	
T.	5	6	6	3	6	3	2	1	2	3
B.	1	2	3	3	6	65	4	5	5	1

Alle - lu - ja, alle - lu - - - ja, uja.

e) *Offertorium*: *Ave Maria*, Burgarell-ov 2krat; *Elegerunt*, Witt-ov; *Reges Tharsis*, Witt-ov; *Diffusa est*, Lavtizar-jev; *Veritas mea*, Witt-ov 2krat; *Dextera recitovan v fals. bord.*; *Terra tremuit*, Geierlechner-jev; *Angelus Domini*, Witt-ov; *Ascendit Deus*, Förster-jev; *Confirma*, Witt-ov; *Intonuit*, Stehle-jev; *Sacerdotes Domini*, Hladnikov.

f) *Communio*: *Gloriosa*, *In splendaribus*, *Viderunt* koralno harm. Jakelj; *Video coelos*, *Vidimus*, *Joseph. fili David*, *Ecce virgo*, *Dominus Jesus*, *Vesperae* na Veliko saboto (*Alleluja* in *Antiph.* brez spremlj., *Psalm* in *Magnificat* s spremljevanjem v 2 zborih), *Pascha nostrum*, *Surrexit Dominus*, *Beatus servus*, *Psallite Domino*, *Factus est repente*, *Spiritus sanctus*, *Quotiescumque*, koralno brez spremljevanja.

g) *Antiph. in Resp.*: *Hosanna*, *Sanctus*, *Pueri*, *Gloria laus* — koralno; *Collegerunt*, *Cum appropinquant*, *Ingrediente v falso bord.* (Jakelj).

h) *Pri kropljenju*: *Vidi aquam*, A. Förster-jev.

i) *Hymnus*: *Te Deum laudamus* koralni po Witt-ovi harmonizaciji menjevaje se vrsta za vrsto s celebratom (kaj lepo in veličastno!).

Še nekih drugih malenkost in novo priučenih slovenskih Vam ne naštevam, ker je že dosedanje morda prenadrobno. Nečemo se hvaliti, a zavest imamo, da se veliko trudimo (skoraj vsako nedeljo in še kak praznik po 2 — 3 ure) in si prizadevamo cerkvena določila vestno spolnovati, pa tudi v izvršbi napredovati. Znati je, da se je tudi ljudstvo cecilijanskega petja privadilo, ker slišim včasih kako pohvalo iz ust priprostih. Slovenskih iz „Cecilije pa se je že toliko privadilo, da jih že po hišah in po polji slišim prepevati, zlasti Marijine: „Ti, o Marija, Marija mati ljubljena“, „Marija kraljica“, „O Marija naša ljuba mati“ ali Obhajilna: „Oj, srečna duša“, celo nekatere mašne in druge. Iz tega spoznate, da že zginja en velik „bav-bav“ pred cecilijanstvom, češ: kaj bo ljudstvo doma in na polji pelo, ker ne bo slišalo v cerkvi veselih pesen, ampak samo žalostne, obupne in protestantske (o groza!). Ljudstvo že spoznava, kakor sem slišal na lastna ušesa, da je „novo petje“ bolj umetno in plemenito, „stara“ pa priprosto in vsakdanje. Smemo upati, da se bodo polagoma tudi drugi predsodki razkadili, kakor mjiiljne pene, in drznem se trditi, da bi se bili že, ako bi se povsod vstrajno delovalo v duhu sv. Cerkve, mesto da se je ali se še marsikje umetna zavirava goji.

Adiutorium nostrum in nomine Domini per intercessionem sanctae Ceciliae.

Iz Hrenovic, 16. junija. — „Ne gre, pa ne gre cecilijansko petje na deželi, to ni za naše ljudstvo!“ Taki glasovi čuli so se pred par leti bolj pogosto, sedaj vtihujejo. Kakor berem v zadnjem listu „Cerkv. Gl.“ hotel je Vam g. vrednik, nek učitelj in prijatelj cerkvene glasbe razjasniti stanje na deželi, pa je prišel do enacega sklepa: „Ne gre, pa ne gre, to ni za nas!“ In g. vrednik, tudi jaz se temu pridružim, tudi jaz ponavljam: „Ne gre, pa ne gre — samo od sebe!“

Po večletni skušnjji, na več krajih, sem pa sprevidel, da povsod gre, ako dotični organist le hoče. Če pa on misli, da je že zadostil svoji dolžnosti, ako v nedeljo k božji službi dojde in stare navadne pesni odigra, če le sem pa tje porabi svojo „primadono“, da se „viže“ malo nauči in s tem je že ves poduk o petji končan, — ne bo šlo. In tako se največkrat godi; cecilijansko petje res ne gre, ker se ne uči.

Za zgled oglejmo si faro Hrenovice.

Farna cerkev stoji na malem hribčku, bolj osamljena, le pet hiš — s farovžem, kaplanijo in šolo vred je zraven, vasi so pa dve po četrt ure, druge po pol ure ali še več oddaljene. Tedaj tukaj res ne more imeti organist pevcev pri rokah. Kedar dežuje, stoji na okoli dalje časa voda, ker nima pravih odtokov; potem pa nastane po iloviti zemlji blato in sicer takošno, da je na Notranjskem prišlo v pregovor zavoljo svoje obilnosti. Po zimi so zametje velikanski, naj se tudi sneg prekida, burja ga koj hitro zabriše in tako se zgodi, da pri veliki župniji (šteje 4000 duš) je farna cerkev večkrat prazna, posebno pri jutranji službi božji.

Tukaj tedaj pač ne moremo govoriti o pravilnem cerkvenem petji. Kdo bo hodil v takem potu celo uro daleč, se uril na sekirice? In glejte! vendar gre, vsaj do sedaj že pol leta od tega, gre. In kako se je začelo

Oznanilo se je kar z lece, da kdor ima veselje do pravega cerkvenega petja, in se ga hoče res učiti, naj se oglasi, posebno iz bližnjih vasi naj si že bodo fantje, možje ali dekleta, naj pridejo ob določeni uri. In glejte! že prvič došlo je do 40 — reci štiri-deset — kandidatov in kandidatinj. Se ve, da je nekatere strašilo, ko se jim je povedalo, da se bodo po notah učili. Prosilo se je pa, naj le dva meseca potrpijo, glavne težave bodo takrat že premagane, prišlo se bode že k lahkim pesnim. Nekaj jih je stopilo v zakon, drugi so res zgubili potrpljenje, tretji preselili so se kam drugam, a ostalo jih je vse edno še vseh skup 28. Imamo zdaj 6 sopranov in 8 altov, 6 tenorjev in 8 basov.

Pevske vaje imamo ob nedeljah in praznikih po večernicah ali pa po krš. nauku, vselej okoli dve uri trajajoče. V začetku zbirali smo se v kaplaniji pri glasoviru. Ko so merodajni krogi spoznali, „da bo šlo“, napravil se je cerkveni harmonij. Več dobrotnikov dalo je precejšno svoto, drugo je v. č. knezoškofjstvo dovolilo iz cerkvenega premoženja. Zato se zdaj shajamo v šoli pri harmoniji k pevskim vajam.

Ne bom pa našteval skladeb, ktere smo vse peli, ker očital bi mi lahko kdo, kakor nekdanj pri enem cecilijanskem zborovanji: „Trobenta se med svet: to in to smo peli, a ne pristavi se pa, kako se je tudi izpeljalo“. V pol leta se pri naših razmerah ne dá Bog ve koliko doseči. Kdor je pevec prav z novega začel vaditi, ve, da je treba par let, da se glasovi olikajo in utrdijo. To pa lahko rečem brez hvale: Ko je bila letos pri nas sv. birma, ni bilo potreba za izvanredno slovesnost iskati tudi izvanrednih pevcev. Sami navadni domači cerkveni pevci delovali so na koro in kakor se je sim pa tje kak večšak izrazil, smemo biti z vspehom prav zadovoljni.

Ker Vam g. dopisnik „od Nekod“ o svojem delovanji sporoča, da v osmih letih ni prišel niti do enega popolnega *Credo*, niti do pravih responsorij, povem jaz, da pri nas smo po štirimesečnem učenji peli velikonočno nedeljo enoglasno latinsko mašo: „*Statuit*“, napev Lavtižarjev, ki je precej koralu podoben. Brez krajšanja teksta pel se je popolni *Credo* brez spodtikljeja; responsorije imamo pri slovesnih sv. mašah čveteroglasne, kakor jih je g. Foerster harmonizoval po koralu. Pa ljudje se nič ne pritožijo, da to ni zanje; in božja služba zavoljo tega niti deset minut dalje ne traja, kot prej. In kako je s pevci? O prav radi dohajajo h krš. nauku in potem naravnost v šolo k vajam. Ako katerega kaj posebnega zadrži, izostane; pa okoli 20 nas je vedno pri skušnjah. Nekateri imajo tudi po tri četrt ure daleč, pet jih je celo oženjenih, pa mora prav važen vzrok biti, da bi jih ne bilo.

„Kdo pa prepisuje, ko je toliko pevcev?“ bo kdo vprašal. Tudi zato je skrbjeno. Prosilo se je očitno: ako komu „Cecilija“ doma zaprašena leži, naj jo daruje farni cerkvi. Imamo jih sedaj toliko, da če je tudi vseh 28 gerl skupaj, ne gledata več kot dva pevca na ene note.

„No to je začetna vnema, čez leto dni bo vse zaspalo“, bo ugovarjal drugi. — Mo-goče, na svetu je vedni spremen. Naj se tudi navdušenje za pravo cerkveno glasbo pole-že in naj se pevci naveličajo dolzega pota, poskusilo se bo z družimi; in če bi jih tudi polovico odstopilo, je še vendar za kmetiško faro 14 pevcev, lep zbor. Na vsaki način se je pa pokazalo, da, ako se resno hoče, vendar gre.

To bi tudi g. dopisniku „od Nekod“ svetoval. Slovensko ljudstvo je, kakor sploh znano, zelo nadarjeno; tudi za petje ima talent in še zraven veselje. Le učiti ga je treba; rado Vas bo poslušalo, še rajši pa sodelovalo pri petji. Sè samim tarnanjem in vednim ponavljanjem: „To ne gre, ni za kmeta“, pa ne pridemo nikamor. Taki organisti, ki le roke križem drže, in le vpijejo, da novo petje ni za nje, zdé se mi podobni onim, ki tarnajo vedno nad spridenim sedanjim svetom. Po svoji moči naj si rajši prizadevajo spridenost odpravljati; s tem bodo splošnji bedi več koristili, kakor z zdihljeji: „Oh, kam smo prišli! Nekdanj vendar ni bilo tako!“

G. dopisnik „od Nekod“ naj tedaj le resno začne podučevati v petji, in če se bode po dveletnim ter vestnim prizadevanjem prepričal, da ne gre na noben način, naj le spo-roči „Cerkv. Glasbenik-u“. Razume se pa, da naj pove vsaj kraj, kjer „ne gre“, če se

sam podpisati ne upa. Vi g. vrednik, boste takrat dopis, gotovo sprejeli. Prepričan sem pa, da bode g. dopisnik „od Nekod“ takrat vse drugače sporočal — vsaj če bode hotel — gotovo pa bo sam pri sebi rekel: „Glejte no, saj vendar gre!“ y.

Iz Ljubljane. — V stolni cerkvi ljubljanski so ostale na repertoiru po odstranjeni nELITURGIČNIH skladb sledeče latinske skladbe, ki so se dozdej pele pod vodstvom podpisanega: 53 vel. maš, 11 rekviem, 9 Te Deum, 67 Tantum ergo, 308 motetov (grad., offert., himen etc.). Zastopani so starejši skladatelji: Aichinger, Allegri, Cascioli, Cordano, Gallus, Hasler, Lotti, Martini, Pitoni, Palestrina, Viadana, Vittoria; novejši: Aiblinger, J. Bauer, Benz, Bröer, Brosig, Burgarell, Ett, Ant. Foerster, Jos. Foerster, Fajgelj, Greith, Hahn, Haller, Hanisch, J. Haydn, Horák, Hribar, Joos, Kaim, Kempfer, Koenen, Kornmüller, Krawutschke, Krenn, Lavtižar, B. Mettenleiter, Molitor, Mozart, Nedvéd, Oberhoffer, Obersteiner, Rampis, Renner, Santner, Sattner, Schaller, Schöpf, A. Schenk, Schweitzer, Stehle, I. Škroup, Uhl, Witt, Zangl. Slovenske cerkvene pesni se pojo iz „Cecilije“, „Cerkv. Gl.“ in iz drugih zbirk domačih skladateljev. Pevski zbor sestoji pri slovesnih mašah navadno iz 20, včasih tudi več udov.

(Konec prih.)

Ant. Foerster,
vodja glasbe v stolnici.

Razne reči.

— Preč. g. Josip Lavtižar, župnik Kokriški, ki je od jeseni bival v Regensburgu in se ondi vežbal v cerkveni glasbi, se je dne 27. jun. povrnil v svojo župnijo. G. župnikova gorečnost za sveto stvar, njegova marljivost, in njegovo odlično spričevalo, ki ga je iz Regensburga prinesel: vse to nam je porok, da nada, ki smo jo stavili in jo še stavimo na g. Lavtižarja, nij na pesek zidana, marveč popolnem opravičena in gotova. Naj bi le kmalu mogel lepe znanosti, ki si jih je pridobil, v širjem krogu, kakor je sedanjí, uporabiti za poveličanje službe božje!

— Javna skušnja učencev orglarske šole v Ljubljani bode v sredo 14. julija ob 9. uri dopoldne; vabijo se k njej vsi prijatelji cerkv. glasbe.

— Kirchenchor-a 6. štev. je prinesla važen predlog gledé koralá, namreč: „Naj se ustanovi koralna šola, v kateri bi se dečki izobraževali za vseskozi večše pevce in učitelje koralá.“ Kako bi se dala ta misel zvršiti, je še odprto vprašanje; a gotovo je, da koralna šola pod vodstvom kakega P. Ambrozija Kienle, bi morala mogočno vplivati na zboljšanje liturgične glasbe.

— † V Lambach-u na Gornjem Avstrijskem umrl je dne 17. maja benedektinec-klerik g. Bertold Seyfriedsberger. Že kot deček je pel na koru istega samostana in kazal nenavadno muzikalno nadarjenost; in še zadnje mesece pred smrtjo, ko je že bolehal, je zložil sekvenco sv. Benediktu na čast, en Te Deum, litanije v cecil. slogu; vse, kakor strokovnjaki pravijo, v mojsterski obliki. R. I. P.

Oglasnik.

Teoretično - praktična klavirska šola zložil **Ant. Foerster**. Založila in izdala **Glasbena matica** v Ljubljani. Zvezek I. in II.; vsacemu je cena 90 kr. (po pošti 5 kr. več). Podlaga dobri igri na orgle je temeljita igra na klavir; na podlagi mičnih narodnih slovanskih in drugih pesen — poleg najugodnejših in najkoristnejših vaj za prste — je tvarina tako sestavljena, da se učenec nauči na klavir igrati s pravim udarom, brez česar ves napredek pri nadaljevanji poduka peša. V tej šoli je vsaka vaja, dà, vsaka nota tako dobro premišljena, da se more učencu, ako se le vestno in marljivo vadi, zagotoviti tudi dober vspeh. Dolgo pogrešano delo je končno prišlo na svitlo; elegantno v Lipsiji natisnjena oba zvezka obsežata na 66. straneh velicega formata mnogo dragocenega gradiva, ki se bode še nadaljevalo v 3. in 4. zvezku.

Pridana je listu 7. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janex Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.